

Bonaventura

**Katholieke lerarenvereniging
Sint Bonaventura**

de samenwerkings school

ruimte voor diversiteit

opzet

- inleiding, welkom, voorstelrondje
zijn er plannen tot samenwerking/fusie
- achtergronden
- identiteitscommissie
- regelgeving inclusief
HVO/GVO
- rol MR
- ouder raadpleging

de samenwerkingschool

- kennen we al 40 jaar
- feitelijk vaak ABO, RK of PC > de informele sws
- achtergronden bij de nieuwe wetgeving
- casus Maastricht VO

de formele samenwerkingsschool

nieuw is

- openbaar onderwijs
- de identiteitscommissie
- HVO/GVO
- casus IPSO/Blosse PO

verhouding bijzonder - openbaar

karakter van het openbaar onderwijs
identiteit van het bijzonder onderwijs
rol van de gemeente m.b.t. openbaar onderwijs

Hierom willen scholen fuseren

demografische krimp

passend onderwijs

opheffing van nieuwe school voorkomen

wanbestuur en dreigend faillissement

formalisering van personele unies

opheffen van de Commissie Fusietoets Onderwijs (1 januari 2019)

Hierdoor wordt de rol van de medezeggenschapsraad bij een voorgenomen fusie groter en belangrijker. Maar om een goed en afgewogen oordeel te kunnen geven over het fusieplan, heeft de mr meer ondersteuning nodig.

Liesbeth Verheggen, oud-voorzitter van de Algemene Onderwijsbond (AOB), vindt dat medezeggenschapsraden betere faciliteiten moeten krijgen, en meer ondersteuning nodig hebben, nu de CTFO fusieplannen niet meer controleert.

toetsen fusieplan: taak mr

Het onderwijs maakt zich op voor een nieuwe ronde fusies nu de verplichte toets verdwijnt. Nu instemming van de medezeggenschapsraad verplicht is, verwacht de wetgever dat daar de afweging wordt gemaakt tussen kosten, werkgelegenheid, behoud van de menselijke maat en pluriformiteit. Hoe kan de mr zich op zo'n taak voorbereiden?

De menselijke maat behouden en anonimiteit tegengaan: vanuit dat streven besloot de Tweede Kamer in 2011 om de mr instemmingsrecht te geven bij fusies

Holding of personele unie: “fusie” maar dan anders

Besturen van onderwijsinstellingen kiezen soms voor een personele unie of holding in plaats van voor een fusie.

Ze hoeven dan aan minder regels te voldoen en zien een manier om het instemmingsrecht van de medezeggenschapsraad te vermijden.

holding

Hierbij gaan scholen bestuurlijk samenwerken met andere scholen, roc's of organisaties voor welzijn of kinderopvang. De besturen zitten als afzonderlijke werkgevers in de holding, het holdingbestuur heeft vaak wel een centraal bureau en centraal beleid.

personele unie

Bij een personele unie zijn de betrokken organisaties op bestuurlijk niveau met elkaar verbonden. Eén raad van toezicht en één Bollege van bestuur gaan over twee of meer stichtingen.

Bovenschoolse / dienstverlening (bestuur bureau) worden vaak geïntegreerd en of verzelfstandigd
In 2017 waren er 174 personele unies binnen het funderend onderwijs (PO en VO)

Tips bij omzetten personele unie's & holdings

Wees waakzaam wanneer er een holding of personele unie wordt gevormd. Je hebt geen instemmingsrecht, maar het gaat om een ingrijpende verandering.

Komt er alsnog een fusie? Ook al 'gaat er niets veranderen omdat we al samenwerken', gebruik je instemmingsrecht.

Bij elke vorm van samengaan: welke verbetering verwacht men en hoe gaat men die realiseren?

Zorg dat je bij plannen tot samenwerking of fusie zoveel mogelijk wordt meegenomen in het voortraject.

Houd het contact met de bestuurder in stand, ook tijdens periodes dat er nog geen informatie naar buiten kan.

Andere fusievormen in het PO, VO en S(V)O (1)

institutionele fusie van een school met een openbare school tot openbare school;

institutionele fusie van een school met een bijzondere school tot bijzondere school;

institutionele fusie van een openbare school en een bijzondere school, waarbij een BRIN-nummer verdwijnt en de schoolbesturen kiezen om het resterende BRIN-nummer ofwel als openbaar ofwel als bijzonder te laten registreren in de OCW-registers, maar het zich eventueel presenteren als samenwerkingsschool; **dit is de zogenaamde informele**

andere fusievormen in het PO, VO en S(V)O (2)

(...) dit is de zogenaamde informele samenwerkings-school;

Opheffing van een school (of nevenvestiging) en overschrijving van die leerlingen naar de overblijvende school. Dit betreft geen fusie, maar voegt wel de leerlingen van twee scholen samen;

Omzetting van een openbare school in een bijzondere school of andersom, gevolgd door fusie.

regelgeving

onderwijswetten

wms

rol van mr bij een fusie

samenwerkingschool

onderwijswetten

Matrix wettelijke bepalingen (sws = samenwerkingschool)			
Sector	(Speciaal) basisonderwijs	(Voortgezet) speciaal onderwijs	Voortgezet onderwijs
Sectorwet	Wet op het primair onderwijs (WPO)	Wet op de expertisecentra (WEC)	Wet op het voortgezet onderwijs (WVO)
Vorming	17d	28j	53d
Instandhouding sws door stichting samenwerkingsbestuur	17	28	53c
Instandhouding sws door stichting voor openbaar onderwijs	48	51	42b
Instandhouding sws door stichting voor bijzonder onderwijs	55	57	49
Overgangsrecht informele sws	194d	178e	118dd
Fusietoets	64a, lid 2, onderdeel c	66a, lid 2	53f, lid 3

de regeling van de samenwerkingschool (1)

3 scenario's bij de stichting van een samenwerkingschool

1

Samenwerkingsbestuur met
ten minste een openbare
school, bijzondere school en
samenwerkingschool

2

Stichting voor openbaar
onderwijs met ten minste een
openbare school en ten minste
een samenwerkingschool

3

Stichting voor bijzonder
onderwijs met ten minste een
bijzondere school en ten minste
een samenwerkingschool

de regeling van de samenwerkingsschool (2)

Identiteitscommissie

Deze commissie heeft wettelijke bevoegdheden. Veel scholen voor bijzonder onderwijs en ook scholen voor openbaar onderwijs werken al decennia lang op vrijwillige basis met een identiteitscommissie, met een eigen reglement.

de regeling van de samenwerkingsschool (3)

Identiteitscommissie

- De benoeming, herbenoeming, ontslag en duur van de benoeming;
- De samenstelling , de werkwijze, de inrichting;
- De bevoegdheden; en
- De voorziening voor het beslechten van geschillen tussen bevoegd gezag en de identiteitscommissie.

de regeling van de samenwerkingsschool (4)

Voor reeds bestaande informele samenwerkingsscholen bestaat de mogelijkheid tot 1 augustus 2020 een verzoek tot omvorming tot een formele samenwerkingsschool in te dienen. Zij kunnen een beroep doen op de overgangsregeling in de wet.

HVO/GVO 1

Artikel 50. Mogelijkheid godsdienstonderwijs of levensbeschouwelijk vormingsonderwijs

1 Het bevoegd gezag stelt de leerlingen in de gelegenheid op de school, binnen de schooltijden, godsdienstonderwijs of levensbeschouwelijk vormingsonderwijs te ontvangen. Van de tijd daaraan te besteden worden ten hoogste 120 uren per schooljaar meegeteld voor het aantal uren onderwijs dat de leerlingen krachtens artikel 8, zevende lid, aanhef en onder b, ten minste moeten ontvangen. Voor de leerlingen die dit onderwijs niet volgen, voorziet het bevoegd gezag in andere onderwijsactiviteiten op de school.

HVO/GVO 2

2 Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing op samenwerkingscholen als bedoeld in artikel 17d.

medezeggenschap

hele mr	art 11 advies
personeel	(art 12; DGO)
ouders 1	art 13 (PO, S(V)O)
	art 14 (VO)
ouders 2	art 15
hele mr	art 10 instemming

Instemmingsbevoegdheid hele mr

Instemming is vereist voor verandering van de onderwijskundige doelstellingen van de school (artikel 10 lid 1 onder a). Of een fusie tot samenwerkingschool hieronder valt is nog de vraag.

vaststelling of wijziging van het schoolplan dan wel het leerplan of de onderwijs- en examenregeling (artikel 10 lid 1 onder b)

Instemmingsbevoegdheid hele mr

Overdracht van de school of van een onderdeel daarvan, respectievelijk fusie van de school met een andere school, dan wel vaststelling of wijziging van het beleid ter zake, waaronder begrepen de fusie-effectrapportage, bedoeld in artikel 64b van de Wet op het primair onderwijs, artikel 66b van de Wet op de expertisecentra en artikel 53f van de Wet op het voortgezet onderwijs (artikel 10, lid 1, onder h)

Adviesbevoegdheid hele mr

Instemming is nodig bij verandering van de grondslag van de school of omzetting van de school of van een onderdeel daarvan, dan wel vaststelling of wijziging van het beleid ter zake; (artikel 13, lid 1, onder b)

instemmingsbevoegdheid pmr

DGO

Maar ...Gewetensbezwaren

Terug naar oude werkgever

Instemmingsbevoegdheid ouders/leerlingen PO en SO

Instemming is nodig bij verandering van de grondslag van de school of omzetting van de school of van een onderdeel daarvan, dan wel vaststelling of wijziging van het beleid ter zake; (artikel 13, lid 1, onder b)

verplichte raadpleging ouders (1)

De WMS regelt in artikel 15 lid 3 een verplichte raadpleging van de ouders met betrekking tot fusie (...) van de school.

(artikel 10, lid 1, onder h)

Ook bij verandering van de grondslag van de school is ouderraadpleging verplicht.

(artikel 13, lid 1, onder b)

Verplichte raadpleging ouders (2)

De ouderraadpleging moeten plaatsvinden vóór het bevoegd gezag het voorstel bij de MR neerlegt

“Een besluit (...) wordt (...) niet genomen dan na raadpleging van de ouders”. (WMS artikel 15, lid 3)

Instemming ouders leerlingen VO en VSO

Instemming is nodig m.b.t. verandering van de grondslag van de school of omzetting van de school of van een onderdeel daarvan, dan wel vaststelling of wijziging van het beleid ter zake; (artikel 14, lid 2, onder b)

Wat is precies het verschil tussen advies- en instemmingsrecht? 1

De verschillen lijken groter dan ze zijn. Als een besluit hangt op het instemmingsrecht van de mr, kan het schoolbestuur er niet mee verder zolang die goedkeuring uitblijft.

Wanneer de mr niet instemt met een voorstel, is de beurt aan het bestuur om naar de geschillencommissie te stappen en daar te eisen dat hij alsnog zijn gang kan gaan.

Wat is precies het verschil tussen advies- en instemmingsrecht? 2

Voor adviesrecht geldt hetzelfde: ligt er nog geen advies, dan moet de uitvoering wachten. In beide gevallen moet de mr zich wel redelijk opstellen en de zaak dus niet eindeloos traineren. In een advieskwestie maakt de mr die afweging wanneer het bestuur van het advies afwijkt en zijn eigen idee doordrukt. De mr kan dan verhaal proberen te halen bij de geschillencommissie, maar alleen als de belangen van de school of van de mr ernstig worden geschaad. De commissie beoordeelt of het bestuur 'in redelijkheid' van het advies mag afwijken en geeft dus geen eigen oordeel over de kwaliteit van het plan dat op tafel ligt.

Informatie

bevoegdheden MR

<https://onderwijsgeschillen.nl/commissie/landelijke-commissie-voor-geschillen-wms/wet-en-regelgeving>

fusie effect rapportage (FER)

<https://duo.nl/zakelijk/voortgezet-onderwijs/stichten-en-opheffen/fuseren/hoe-het-werkt>.

samenwerkingschool, *op deze pagina vindt u een button voor de download van het document over de samenwerkingschool*

<https://www.vo-raad.nl/nieuws/handreiking-samenwerkingschool-gepubliceerd-handvatten-voor-statuten-en-inrichting-identiteitscommissi>

Artikel 17d. Samenwerkingsschool

1 Een samenwerkingsschool is een school waarin zowel openbaar onderwijs als bijzonder onderwijs wordt aangeboden. Een samenwerkingsschool kan uitsluitend tot stand komen door samenvoeging van één of meer openbare scholen met één of meer bijzondere scholen en wordt in stand gehouden door een stichting, een stichting als bedoeld in artikel 17 of een stichting als bedoeld in artikel 48 waarvan het statutaire doel in ieder geval is het in stand houden van een samenwerkingsschool. De artikelen 49 en 56 zijn van overeenkomstige toepassing.

2 Een samenwerkingsschool kan uitsluitend tot stand komen indien:

a. met die totstandkoming van de samenwerkingsschool de continuïteit van het openbaar of bijzonder onderwijs gehandhaafd kan blijven; en

b. de betrokken scholen ten minste zes schooljaren zijn bekostigd.

3 Van een situatie als bedoeld in het tweede lid, onderdeel a, is sprake indien één van de betrokken scholen op 1 oktober van het eerste of tweede schooljaar voorafgaand aan de fusiedatum werd bezocht door een aantal leerlingen dat ten hoogste gelijk is aan de opheffingsnorm, bedoeld in artikel 154, verhoogd met de uitkomst van de formule $67,797 - (0,339 \times \text{de opheffingsnorm})$, met een maximum van 200 leerlingen. De uitkomst van de berekening wordt afgerond overeenkomstig artikel 154, tweede volzin.

4 Samenwerkingsscholen zijn toegankelijk voor alle kinderen zonder onderscheid van godsdienst of levensbeschouwing.

5 Aan een samenwerkingsschool is een identiteitscommissie verbonden.

6 De identiteitscommissie adviseert gevraagd en ongevraagd het bevoegd gezag en de directeur over alle aangelegenheden die betrekking hebben op de wijze waarop invulling wordt gegeven aan het openbare karakter en de identiteit van de samenwerkingsschool. De identiteitscommissie kan tevens voorstellen doen over de aangelegenheden, bedoeld in de eerste volzin.

7 De statuten van de stichting die de samenwerkingsschool in stand houdt, voorzien in een regeling over de identiteitscommissie waarin in ieder geval de samenstelling, benoeming, herbenoeming, ontslag, duur van de benoeming, werkwijze, inrichting en bevoegdheden van de identiteitscommissie zijn vastgelegd alsmede een voorziening voor het beslechten van geschillen tussen het bevoegd gezag en de identiteitscommissie. Bij de samenstelling van de identiteitscommissie is sprake van een evenwichtige verdeling tussen openbaar en bijzonder onderwijs.

8 Wijziging van de statuten van de stichting die de samenwerkingsschool in stand houdt voor zover die betrekking hebben op de regeling over de identiteitscommissie, is slechts mogelijk indien het bevoegd gezag en de identiteitscommissie daartoe gezamenlijk besluiten. Indien het een stichting betreft anders dan een stichting als bedoeld in artikel 17 en anders dan bedoeld in artikel 48, kan een wijziging als bedoeld in de eerste volzin uitsluitend tot stand komen met instemming van de gemeenteraad van de gemeente waarin de samenwerkingsschool gevestigd is. Instemming kan slechts worden onthouden indien overheersende invloed van de overheid in de identiteitscommissie niet is verzekerd voor zover het openbaar onderwijs binnen de samenwerkingsschool betreft.

9 De stichting anders dan een stichting als bedoeld in artikel 17 en anders dan bedoeld in artikel 48 brengt jaarlijks aan de gemeenteraad van de gemeente waarin de samenwerkingsschool gevestigd is verslag uit over de werkzaamheden waarbij in ieder geval aandacht wordt geschonken aan de wezenskenmerken van het openbaar onderwijs. Het verslag wordt bekendgemaakt.

10 De voorschriften van deze wet en van andere wetten die het primair onderwijs betreffen, alsmede de daarop gebaseerde regelingen, voor zover die voorschriften en regelingen betrekking hebben op een bijzondere school, zijn van overeenkomstige toepassing op een samenwerkingsschool als bedoeld in het eerste lid, tenzij het tegendeel blijkt.

11 In geval van ernstige taakverwaarlozing door het bestuur of functioneren in strijd met de wet, voor zover het openbaar onderwijs betreft, neemt de gemeenteraad van de gemeente waar de samenwerkingsschool gevestigd is, de maatregelen die hij nodig acht om de continuïteit van het onderwijsproces te waarborgen voor zover het openbaar onderwijs betreft. De feitelijke samenwerking wordt beëindigd op 1 augustus van het jaar na een daartoe door de gemeenteraad van de gemeente waar de samenwerkingsschool gevestigd is, en het bevoegd gezag van de samenwerkingsschool gezamenlijk genomen besluit.

12 Artikel 159, tweede lid, is van overeenkomstige toepassing.

13 Overdracht of fusie van de samenwerkingsschool is slechts mogelijk na instemming van de gemeenteraad van de gemeente waar de samenwerkingsschool gevestigd is.

Hulp

Project versterking medezeggenschap
Vakbond, m.b.t. personeel